PÄÄTÖKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/852,

annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023,

päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmän markkinavakausvarantoon lisättävien päästöoikeuksien määrästä vuoteen 2030 saakka

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([2]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, jäljempänä 'UNFCCC', nojalla 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytty Pariisin sopimus ([4]), jäljempänä 'Pariisin sopimus', tuli voimaan 4 päivänä marraskuuta 2016. Pariisin sopimuksen osapuolet ovat sopineet, että maapallon keskilämpötilan nousu pidetään selvästi alle kahdessa celsiusasteessa verrattuna esiteollisella kaudella vallinneisiin tasoihin ja että jatketaan toimia lämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen verrattuna esiteollisella kaudella vallinneisiin tasoihin. Kyseistä sitoumusta on vahvistettu hyväksymällä UNFCCC:n nojalla 13 päivänä marraskuuta 2021 Glasgow'n ilmastosopimus, jossa Pariisin sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva UNFCCC:n osapuolten konferenssi toteaa, että ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat huomattavasti pienemmät, jos lämpötila nousee 2 celsiusasteen sijasta 1,5 celsiusasteella, ja päättää jatkaa toimia keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen.

(2) Pitäytymisestä Pariisin sopimuksen mukaisessa 1,5 celsiusasteen tavoitteessa on tullut yhä kiireellisempää sen jälkeen, kun hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli esitti kuudennessa arviointiraportissaan tuloksia, joiden mukaan ilmaston lämpeneminen voidaan rajoittaa 1,5 celsiusasteeseen vain, jos maailmanlaajuisia kasvihuonekaasupäästöjä ryhdytään välittömästi vähentämään voimakkaasti ja pysyvästi tämän vuosikymmenen aikana.

(3) Ilmastoon ja ympäristöön liittyviin haasteisiin vastaaminen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttaminen ovat keskeisellä sijalla komission 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassa tiedonannossa "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", jäljempänä 'Euroopan vihreän kehityksen ohjelma'.

(4) Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa yhdistetään kattava joukko toisiaan vahvistavia toimenpiteitä ja aloitteita, joilla pyritään saavuttamaan ilmastoneutraalius unionissa vuoteen 2050 mennessä, ja esitetään uusi kasvustrategia, jonka tavoitteena on tehdä unionista oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jolla on nykyaikainen, resurssitehokas ja kilpailukykyinen talous, jossa pyritään talouskasvuun lisäämättä resurssien käyttöä. Tavoitteena on myös suojella, hoitaa ja lisätä unionin luonnonpääomaa sekä suojella kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia

([1]) EUVL C 152, 6.4.2022, s. 175.
([2]) EUVL C 301, 5.8.2022, s. 116.
([3]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 14. maaliskuuta 2023 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 28. maaliskuuta 2023.
([4]) EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja ympäristövaikutuksilta. Samalla kyseiseen siirtymään liittyy sukupuolten tasa-arvoa koskevia näkökohtia, ja se vaikuttaa erityisen paljon joihinkin heikommassa ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten ikääntyneisiin, vammaisiin henkilöihin, rodullisiin tai etnisiin vähemmistöihin kuuluviin henkilöihin sekä matalan ja alemman keskitulotason henkilöihin ja kotitalouksiin. Se asettaa myös suurempia haasteita tietyille alueille, erityisesti rakenteellisesti epäsuotuisille ja syrjäisille alueille sekä saarille. Siksi on varmistettava, että siirtymä on oikeudenmukainen ja osallistava ja että ketään ei jätetä jälkeen.

(5) Covid-19-pandemian erittäin vakavat vaikutukset unionin kansalaisten terveyteen, elin- ja työoloihin ja hyvinvointiin ovat entisestään lisänneet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tarpeellisuutta ja arvoa. Kyseiset vaikutukset ovat osoittaneet, että yhteiskuntamme ja taloutemme on parannettava kykyään selviytyä ulkoisista häiriöistä ja toimittava varhaisessa vaiheessa ulkoisten häiriöiden vaikutusten ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi tavalla, joka on oikeudenmukainen eikä jätä ketään jälkeen, ei myöskään niitä, joita uhkaa energiaköyhyys. Eurooppalaiset ovat edelleen vahvasti sitä mieltä, että tämä koskee erityisesti ilmastonmuutosta.

(6) Unioni sitoutui päivitetyssä kansallisesti määritellyssä panoksessaan, joka toimitettiin UNFCCC:n sihteeristölle 17 päivänä joulukuuta 2020, vähentämään kasvihuonekaasujen nettopäästöjä unionissa koko talouden laajuisesti vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasoihin verrattuna vuoteen 2030 mennessä.

(7) Hyväksymällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ([5]) unioni on kirjannut lainsäädäntöön tavoitteen koko talouden ilmastoneutraaliudesta viimeistään vuoteen 2050 mennessä sekä pyrkimyksen saavuttaa negatiiviset päästöt sen jälkeen. Kyseisessä asetuksessa vahvistetaan myös sitova unionin sisäinen tavoite vähentää kasvihuonekaasujen nettopäästöjä (päästöt poistumien vähentämisen jälkeen) vähintään 55 prosentilla vuoden 1990 tasoista vuoteen 2030 mennessä ja siinä säädetään, että komissio pyrkii sovittamaan kaikki tulevat toimenpide-ehdotukset tai lainsäädäntöehdotukset, talousarvioehdotukset mukaan lukien, yhteen kyseisen asetuksen tavoitteiden kanssa ja että, jos ehdotuksia ei soviteta yhteen tavoitteiden kanssa, komissio perustelee tällaisen ei-yhteensovittamisen osana kyseisiin ehdotuksiin liittyvää vaikutustenarviointia.

(8) Kaikkien talouden alojen on edistettävä asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistettujen päästövähennysten saavuttamista. Sen vuoksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/87/EY ([6]) perustetun EU:n päästökauppajärjestelmän tavoitetasoa olisi mukautettava siten, että se vastaa koko talouden laajuista kasvihuonekaasupäästöjen nettovähennystavoitetta vuodelle 2030, asetuksessa (EU) 2021/1119 säädettyä tavoitetta saavuttaa ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä ja siinä säädettyä pyrkimystä saavuttaa negatiiviset päästöt sen jälkeen.

(9) Jotta voitaisiin puuttua päästöoikeuksien tarjonnan ja kysynnän väliseen rakenteelliseen epätasapainoon markkinoilla, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä (EU) 2015/1814 ([7]) perustettiin vuonna 2018 markkinavakausvaranto, jäljempänä 'varanto', joka on ollut toiminnassa vuodesta 2019. Komission olisi seurattava jatkuvasti varannon toimintaa ja varmistettava, että se pysyy tarkoitukseensa sopivana tulevien ennalta arvaamattomien ulkoisten häiriöiden varalta tämän vaikuttamatta varannon myöhempiin tarkistuksiin osana direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen (EU) 2015/1814 yleistä tarkistamista vuonna 2023. Vakaa ja ennakoiva varanto on olennaisen tärkeä EU:n päästökauppajärjestelmän eheyden ja tehokkaan ohjaamisen varmistamiseksi, jotta sillä voidaan edistää politiikan välineenä asetuksessa (EU) 2021/1119 säädettyä unionin tavoitetta saavuttaa ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä ja siinä säädettyä pyrkimystä saavuttaa negatiiviset päästöt sen jälkeen.

(10) Varanto toimii siten, että huutokaupattavien päästöoikeuksien vuosittaisiin määriin tehdään mukautuksia. Mahdollisimman suuren ennustettavuuden säilyttämiseksi päätöksessä (EU) 2015/1814 vahvistettiin selkeät säännöt päästöoikeuksien lisäämisestä varantoon ja niiden vapauttamisesta siitä.

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2015/1814, annettu 6 päivänä lokakuuta 2015, markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään, sen toiminnasta sekä direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 264, 9.10.2015, s. 1).

(11) Päätöksessä (EU) 2015/1814 säädetään, että jos kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä ylittää vahvistetun ylärajan, kyseisen päästöoikeuksien kokonaismäärän tiettyä prosenttiosuutta vastaava määrä päästöoikeuksia on vähennettävä huutokaupattavien päästöoikeuksien määrästä ja lisättävä varantoon. Jos sitä vastoin kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä jää alle vahvistetun alarajan, tietty määrä päästöoikeuksia on vapautettava varannosta jäsenvaltioille ja lisättävä huutokaupattavien päästöoikeuksien määriin.

(12) Päätöstä (EU) 2015/1814 muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/410 ([8]) siten, että prosenttiosuus, jota käytetään varantoon vuosittain lisättävien päästöoikeuksien määrän määrittämiseksi, kaksinkertaistettiin 12 prosentista 24 prosenttiin 31 päivään joulukuuta 2023 saakka, jotta voidaan antaa uskottava viesti investoinneista, joiden avulla voidaan vähentää hiilidioksidipäästöjä kustannustehokkaalla tavalla. Kyseinen muutos tehtiin unionin vuodelle 2030 asettaman aiemman, koko talouden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä vähintään 40 prosentilla vuoden 1990 tasoista koskeneen ilmastotavoitteen yhteydessä.

(13) Päätöksen (EU) 2015/1814 mukaisesti komission oli määrä tarkastella varantoa ensimmäisen kerran kolmen vuoden kuluessa varannon toiminnan alkamisesta unionin hiilimarkkinoiden sujuvaa toimintaa koskevan analyysin perusteella ja tehdä tarvittaessa ehdotus Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

(14) Päätöksen (EU) 2015/1814 mukaisesti toteuttamassaan varannon uudelleentarkastelussa komissio kiinnitti erityistä huomiota prosenttiosuuteen, jota käytetään määrittämään varantoon lisättävien päästöoikeuksien määrä, sekä kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärään liittyvän kynnysarvon numeeriseen arvoon ja varannosta vapautettavien päästöoikeuksien määrään.

(15) Komission toteuttaman varannon uudelleentarkastelun yhteydessä tehty analyysi ja hiilimarkkinoiden kannalta merkityksellinen odotettu kehitys osoittavat, että varantoon kunakin vuonna vuoden 2023 jälkeen lisättävien päästöoikeuksien määrää määrittävä 12 prosentin osuus kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärästä ei riitä estämään päästöoikeuksien ylijäämän merkittävää kasvua EU:n päästökauppajärjestelmässä. Osuuden säilyttäminen 24 prosentissa tässä päätöksessä ei saisi vaikuttaa varannon myöhempiin tarkistuksiin, mukaan lukien varantoon lisättävien päästöoikeuksien määrää määrittävään prosenttiosuuteen tarvittaessa tehtävä tarkistus, osana direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen (EU) 2015/1814 yleistä tarkistamista vuonna 2023.

(16) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitetta, joka on direktiivin (EU) 2018/410 mukaisesti vahvistettujen varannon nykyisten muuttujien jatkaminen, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

(17) Päätös (EU) 2015/1814 olisi sen vuoksi muutettava tämän mukaisesti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Päätöksen (EU) 2015/1814 muuttaminen

Korvataan päätöksen (EU) 2015/1814 1 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan viimeinen virke seuraavasti:

”Poiketen siitä, mitä tämän alakohdan ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä säädetään, kyseisissä virkkeissä tarkoitetut prosenttiluvut ja 100 miljoonaa päästöoikeutta kaksinkertaistetaan 31 päivään joulukuuta 2030 saakka.”.

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/410, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2018, direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta kustannustehokkaiden päästövähennysten ja vähähiilisyyttä edistävien investointien edistämiseksi sekä päätöksen (EU) 2015/1814 muuttamisesta (EUVL L 76, 19.3.2018, s. 3).

2 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Strasbourgissa 19 päivänä huhtikuuta 2023.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	J. ROSWALL